

samlet. Naar den er solgt, kan Foreningens Regnskab gøres op for denne Gaards Vedkommende, og der mener jeg, at man bør følge det Princip, at hvert Ejendoms køb danner et lille Selskab for sig, og det Overskud, der bliver, det, der er indvundet ved Gaardens Drift og Udstykning, bør derefter fordeles ligeligt til Andelshaverne. Derved opnaas nemlig, at disse i den Tid, de arbejde i Fællesskab, føle sig solidarisk forbundne og ere stærkt interesserede i Gaardens Drift og i, at Overskuddet bliver saa stort som muligt.

Dersom man gaar den Vej, og jeg ser ikke rettere, end at man kan gaa den Vej, hvis et Par ikke-principielle Ændringer blive gennemførte, tror jeg, saadanne Foreninger kunne virke overordentlig gavnlige i Retning af at tilvejebringe flere gode Hjem her i Landet, Hjem af en Størrelse, om hvilken man ikke kan sige, som man siger om Statshuslodderne, at de ere saa smaa, at Besidderen ikke kan leve af Jordlodderne alene, selv om han lægger hele sit Arbejde derpaa. Her kan man gøre Ejendommene saa smaa eller store, som man ønsker det. Man kan godt gaa til en Værdi, der er over 12,000 Kr., naar man ikke behøver 2det Prioritetslaan af Statskassen.

Det er altsaa det Spørgsmaal, jeg ønsker at rette til den ærede Finansminister, om den Vej, jeg har tænkt mig, en saadan Forening kunde gaa, efter hans Mening falder sammen med Lovens Bestemmelser. Jeg tilføjer, at jeg ikke ser rettere, end at det er Tilfældet, og dersom det er det, forekommer det mig, at de Indvendinger, det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) i Gaar gjorde mod Loven, maa falde bort.

Poul Rasmusen: Lovforslagets Fremkomst er sikkert af mange hilst med Glæde, og det ikke mindst, fordi det rejser Diskussionen om Husmandssagen paa ny og paa et noget videre Grundlag end tidligere, da man drøftede Forlængelsen af den alt gældende Lov. Sagen er nemlig den, at da vi for nogle Aar siden vedtog Forlængelsen af den nugældende Lov, var det saaledes, at adskillige af Tingets Medlemmer allerede da stode noget famlende og vare usikre paa, om der ikke krævedes større Forandringer i Loven, om det var den eneste Vej at gaa frem ad. At den paa mange Maader har virket godt, er der ikke Tvivl om, men lige saa indlysende er det, at den har sine svage Sider. Der var

imidlertid ikke megen Tid til at rejse Spørgsmaalet den Gang. Det var jo saaledes, at Forslaget enten skulde falde bort eller være færdigt med det samme. Det vilde overhovedet være heldigt, om man kom ind paa, naar Talen er om Forsøgslove, at Sagen blev rejst her i Tinget, mindst en Samling før den endelige Vedtagelse skulde foreligge. Det vilde give Forhandlingerne om Sagen et noget fyldigere Præg og bevirke, at man i højere Grad, end Tilfældet er for Øjeblikket, kunde indhente de Oplysninger, der vare nødvendige, og de Erfaringer, man skulde have, forinden man tog Beslutning.

At Tidens Løsen fremdeles er Udstykning, kan ikke nægtes, og det er ikke underligt, da det viser sig, at de mindre Jordlodder ere i forholdsvis betydelig mere Værdi end de større Gaarde, og det kan heller ikke nægtes, at den anden Grund til at foretage saadanne Udstykninger, nemlig for at forhindre Tilstrømningen af Arbejdskraft fra Landet til Byerne, er en i allerhøjeste Grad gyldig Grund. Det har ogsaa vist sig ude omkring i Verden, at man med den Motivering søger at faa oprettet selvstændige Husmandsbrug. Jeg kan minde om Bestræbelserne i Vest-Irland, hvor der i Donegall af Komiteen til Lettelse „af de overbefolkede Distrikter“ med Statshjælp opkøbes større Gaarde, naar de kunne faas tilstrækkelig billigt, og udstykkes til selvstændige Husmandsbrug af en tilstrækkelig Størrelse.

Man bør imidlertid paase, at man ikke foruretter nogen som helst, og det er et stort Spørgsmaal, om man, hvis man gaar alt for vidt i sine Bestræbelser og gør Adgangen alt for let til at erholde disse Husmandslodder, ikke i det lange Løb begaar nogen Uret overfor de nuværende Indehavere af Husmandslodder, som gennem Arbejde i mange Aar have opnaaet at blive selvstændige, men det skal jeg komme ind paa senere. Lovforslaget i det hele og store anser jeg for heldigt. Jeg hilser det med Glæde og Tilfredshed, og jeg vil tilføje, at jeg i det væsentlige er enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 1ste Valgkreds (C. Hansen), der nylig talte, dog mener jeg, at man maa gaa endnu videre paa den af ham paapegede Vej, idet jeg tror, man maa komme til, hvis man vil naa det bedste Resultat, at koncentrere Bevægelsen saa meget som muligt ved at søge oprettet en eneste stor Forening for hele Landet eller i hvert Fald søge oprettet et Forbund af Forenin-